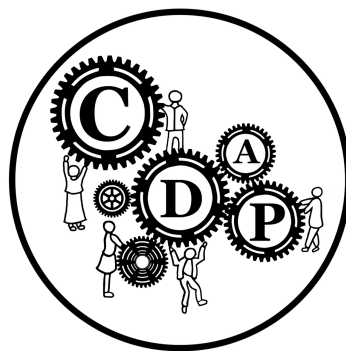

Asociația Obștească Comunități Active pentru
Democrație Participativă
str. Pușkin 22, of. 510A, Chișinău MD-2012,
Republica Moldova
IDNO: 1018620001850
e-mail: comunitati.active@gmail.com

Nr. 1 din 18 septembrie 2025

Primarului general al municipiului Chișinău, Ion Ceban,
MD-2012 mun. Chișinău, Bulevardul
Ștefan cel Mare și Sfânt, 83

SOLICITARE
de audiență pentru colaborare privind implementarea soluțiilor
bazate pe natură în Chișinău

Stimate Domnule Primar, la data de 30 iulie 2025, Asociația Comunități Active pentru Democrație Participativă (CADP) a solicitat o audiență în vederea inițierii unui dialog instituțional cu Primăria Municipiului Chișinău privind colaborarea pentru implementarea unor soluții bazate pe natură (SBN) în spațiile publice ale orașului.

Audiența a fost solicitată în contextul proiectului ***Să imaginăm orașul rezilient al viitorului prin soluții bazate pe natură***, finanțat de New Democracy Fund (Danemarca) pentru un nou proiect - în cadrul căruia ne propunem să pilotăm trei prototipuri de soluții bazate pe natură, relevante pentru tranziția verde și justă a orașului (pădure urbană compactă, pajiște urbană și grădină pluvială).

Solicitarea noastră a fost redirectionată spre „Î.M. „Asociația de gospodărire a spațiilor verzi” (ÎM AGSV). Pe data de 11 septembrie, ora 11.00, a avut loc audiența la sediul Î.M. AGSV, între echipa CADP (Nenescu Lilia, Vitalie Sprînceană) și domnul Vitalie Mîțu, șef al Direcției Amenajare al Î.M. AGSV.

În cadrul întâlnirii echipa CADP a descris în linii generale intenția sa de a implementa la Chișinău trei soluții bazate pe natură și anume o pajiște urbană, o grădină pluvială și o pădure urbană compactă. Am solicitat în cadrul întâlnirii asistență ÎM AGSV în vederea identificării unor spații publice potrivite pentru implementarea celor trei soluții. La finalul întâlnirii am convenit că CADP va remite în cel mai scurt timp detalii tehnice cu privire la cerințele față de spațiu necesar pentru implementarea SBN (dimensiunea spațiului, expunere la soare etc). Iar domnul Mîțu

a menționat că va remite sugestii pentru aceste spații și un model de parteneriat civic-public în baza căruia să semnăm un acord de colaborare.

Pe data de 17 septembrie, am primit răspunsul cu nr. 2/1711 de la ÎM AGSV, în care suntem informați că implementarea propunerilor CADP nu este posibilă la moment.

În sprijinul refuzului, ÎM AGSV a invocat câteva argumente:

1. lipsa cadrului normativ pentru utilizarea soluțiilor bazate pe natură.
2. lipsa expertizei tehnice interne cu privire la soluțiile bazate pe natură.
3. necesitatea unor studii prealabile.
4. absența competenței ÎM AGSV de a identifica spații publice pentru implementarea SBN, această prerogativă revenind autorităților administrației publice locale.

Considerăm că argumentele invocate nu sunt întemeiate, din următoarele considerente.

1. Proiectul nostru își propune să testeze 3 soluții bazate pe natură în spațiile publice din oraș. Intervențiile planificate în cadrul proiectului nu presupun lucrări de construcție sau modificare a destinației și folosinței spațiilor publice.

În esență, soluțiile propuse se limitează la plantarea unor suprafețe cu vegetație după anumite modele: de pădure compactă (150 m²), de pajiște urbană (150 m²), grădină pluvială (150 m²). Mai mult, lucrările și intervențiile propuse de CADP intră în categoria lucrărilor și intervențiilor pe care ÎM AGSV le realizează în mod curent: plantare, irigare etc. Ce diferă este modalitatea de plantare (mai compactă, de exemplu), nu și tipul lucrărilor.

Din acest motiv considerăm că nu este neapărat nevoie de un cadru legal nou pentru implementarea SBN - aceste intervenții corespund întru totul prevederilor actelor normative legale existente în domeniul spațiilor verzi din municipiul Chișinău. Totodată, cadrul normativ existent permite încheierea parteneriatelor publice-civice - mecanismul de colaborare pe care îl propunem pentru implementarea SBN în orașul Chișinău.

2. În privința lipsei expertizei interne în privința SBN, invocată de ÎM AGSV, argumentarea CADP este următoarea: intervențiile planificate în cadrul proiectului vor fi realizate de către experți și experți certificate în domeniu din România: Diana Culescu, arhitectă peisagistă, membră a Asociației Peisagiștilor din România – AsoP, membră a Asociației Profesionale a Urbaniștilor din România (APUR), Cristina Colis, arhitectă, membră a Asociației Române de Permacultură, Radu Crăciun, grădinar și profesor de permacultură, membru al Asociației Române de Permacultură. În cadrul acestor intervenții echipa ÎM AGSV este invitată pentru a participa și prelua experiența implementării SBN.
3. Considerăm că nu e nevoie de studii prealabile pentru că proiectul este de tip pilot în care ne propunem să învățăm împreună și să evaluăm potențialul

acestor soluții bazate pe natură, astfel încât ulterior acestea să poată fi integrate în politicile municipale de gestionare a spațiilor verzi. Întrucât implementarea SBN nu implică alterarea radicală a peisajului urban, intervenții cu impact semnificativ asupra spațiilor verzi, schimbarea destinației unor spații publice - considerăm că nu este necesar un studiu prealabil și că implementarea SBN se poate realiza în cadrul normativ și științific existent la nivel local.

4. Ținând cont de competențele limitate ale ÎM AGSV de a identifica spații pentru implementarea unor proiecte, solicităm o întâlnire cu primarul general al municipiului Chișinău, dl. Ion Ceban pentru discuta despre posibilitatea încheierii unui acord de parteneriat public-civic pentru implementarea SBN în Chișinău.

În cadrul acestui parteneriat, AO CADP își asumă să organizeze 3 ateliere teoretice și practice cu experți în domeniu; să implementeze cele 3 soluții bazate pe natură; să monitorizeze site-urile în care se vor realiza intervențiile; să elaboreze 3 ghiduri practice despre implementarea acestor soluții.

În același timp, de la administrația publică locală, solicităm asistență pentru identificarea spațiilor publice, pentru includerea locațiilor de implementare a SBN în planul de irigare al spațiilor verzi.

Ne dorim și ne propunem ca aceste soluții să fie testate în spațiile publice ale orașului Chișinău, în parteneriat cu autoritățile municipale, cu implicarea locuitorilor orașului, contribuind astfel la îndeplinirea obiectivelor din Strategia „Chișinău – Oraș Verde” și din Planul municipal de adaptare la schimbările climatice.

Suntem convinși că această inițiativă poate deveni un model de bună practică în transformarea durabilă a orașului și un exemplu de guvernanță participativă pentru Chișinău.

Atașăm, la această scrisoare **Anexa 1** descrierea detaliată a SBN propuse, însoțite de imagini cu exemple, în scopul unei mai bune înțelegeri a intențiilor noastre. **Anexa 2** reprezintă răspunsul cu nr. 2/1711 de la ÎM AGSV.

Vă mulțumim anticipat pentru disponibilitate și așteptăm cu interes răspunsul Dvs. pentru stabilirea unei întâlniri la momentul oportun.

Cu deosebită considerație,

Lilia Nenescu

Directoare,

Asociația Comunități Active pentru Democrație Participativă

Anexa 1. Soluții bazate pe natură pentru Chișinău: Propunere de parteneriat pentru implementarea a trei proiecte-pilot

Context

Chișinăul se confruntă cu provocări tot mai mari legate de schimbările climatice: valuri de căldură, ploi torențiale, poluare și pierderea biodiversității. Soluțiile bazate pe natură reprezintă o modalitate eficientă, accesibilă și atractivă de a răspunde acestor probleme, transformând orașul într-un spațiu mai sănătos, mai rezilient și mai prietenos cu cetățenii.

Cele trei soluții propuse

1. Pădure urbană compactă (metoda Miyawaki)

Metoda Miyawaki permite crearea unor păduri naturale compacte și biodiversificate în zone urbane sau periurbane. Prin plantarea densă a speciilor native, sol pregătit corespunzător și mulcire, pădurea devine autonomă după trei ani. Beneficiile includ captarea carbonului, reducerea temperaturilor, filtrarea aerului, reducerea zgomotului și creșterea biodiversității. Mini-pădurile Miyawaki pot fi create chiar și pe suprafețe mici (150 m² sau echivalentul a șase locuri de parcare).

Elemente cheie:

- Densitate de 3 arbori/m², cu specii native alese după vegetația naturală potențială.
- Creștere rapidă: până la 1 m/an, rată de supraviețuire peste 90%.
- Necesită udare și plivit doar în primii 2-3 ani.
- După stabilizare, devine autonomă și rezilientă.

Exemplu de pădure urbană compactă din orașul Wollongong (Australia):

2. Grădină pluvială

O grădină pluvială este o depresiune amenajată pentru a colecta și infiltra apa de ploaie provenită de pe acoperișuri, trotuare sau străzi. Solul filtrant și vegetația tolerantă la umezeală ajută la reducerea riscului de inundații, filtrarea poluanților și reîncărcarea pânzei freatice. Ele atenuează efectul de insulă de căldură urbană și cresc biodiversitatea prin atragerea insectelor polenizatoare și păsărilor.

Beneficii principale:

- Reduc riscul de inundații prin infiltrarea naturală a apei.
- Filtrează poluanții și îmbunătățesc calitatea apei.
- Atenuează insulele de căldură urbană și reduc disconfortul termic.
- Costuri reduse de întreținere, mai ales când înlocuiesc gazonul.

Exemplu de grădină pluvială din Calgary (Canada):

3. Pajiște urbană

Pajiștile urbane transformă zonele de gazon întreținut intens în spații biodiversificate cu plante perene și flori sălbatice. Ele oferă hrană și adăpost pentru polenizatori, reduc costurile de întreținere și adaugă frumusețe peisajului urban. În același timp, contribuie la răcirea locală, rețin apa de ploaie și reduc poluarea fonică.

Avantaje principale:

- Costuri reduse de întreținere față de gazon (mai puține cosiri și irigare).
- Crește biodiversitatea urbană, atrăgând albine, fluturi și păsări.
- Reduce efectul de insulă de căldură și disconfortul termic.
- Aduce un plus de frumusețe și culoare spațiilor verzi urbane.

Beneficii pentru Chișinău

- **Ecologice:** reducerea efectului de insulă de căldură, combaterea inundațiilor, stocarea carbonului.
- **Economice:** reducerea costurilor de întreținere a spațiilor verzi.
- **Sociale:** implicarea comunității, educație ecologică, spații de recreere mai plăcute.
- **Imagine:** alinierea la bunele practici europene de infrastructură verde și adaptare la schimbările climatice.

Exemplu de pajiște urbană din București (România):

